

ΕΝΑ ΠΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΠΑΜΩ

Η ΣΟΦΗ ΚΟΥΡΟΥΝΑ

Νύχτα...

Αφού έσκότωσε την γοητήν ο Δεστράκ, την έσπρωξε στο ποτάμι με μια κλωτσιά και έγύρισε στο στίλι... Η γοητή αυτή ήταν μιή παλιή αγύρτισσα που έγύριζε στα πανηγύρια, μιή ογδοηκοντάρα, που είχε κάμη περιουσία δείχνοντας σοφά ζωα στις λαϊκές εορτές. Όταν παραγήρασε τραβήχτηκε σ' ένα σπιτάκι που είχε χτίσει στην άκρο-ποταμιά και όλοι έλεγαν ότι είχε τρανό κομποδέμα. Ε-ξουο' έχει μόνη της, χωρίς κανένα συγγενή. Μονάχη συν-τροφιιά της είχε ένα πουλί, μιή κουρούνα που είχε κάμη άλλοτε θαύματα στὰς περιοδείας της. Αυτή ή κουρούνα ή-ξερε να μετρά έως τὰ έννέα, να πηγαίνει και να κάθεται στον ώμο του παιδ έρωτευμένου από την παρέα, ν' άνοιγη ένα πορτοφόλι με τὸ ράμφος της και να πηγαίνει ν' άγο-ράσει ένα δεκάριχο γλυκό στο ζαχαροπλαστείο! Έκανε ακόμα χίλιες δυό άλλες πονηρίες, εΐταν σοφή, ήξερε πολ-λά πράγματα, τὰ όποια θά την έκαμναν χωρίς άλλο "Ακα-δημαίτη, αν δέν έτύχανε να γεννηθή κουρούνα.

Τώρα πεινά όμως εΐταν κουκουρούνα, με μαδημένο λαιμό, με ουρά κοντή, δίχως φτερούγες. Έπερνούσε τὸν καιρό της κουκουρούνας, συλλογισμένη επάνω σ' ένα σκαμνί, δίπλα στη γερόντισσα κυρία της με μελαγχολίαν κοκόττας που έτοιμάζει τὰ άπομνημονεύματα της!

Ο Δεστράκ την ήξερε τή κουρούνα κι' αυτή τὸν γνώ-ριζε καλά. Κάθε φορά που επήγαινε να ζητιανέψη στη γοητή, τή κουρούνα τὸν εκύτταζε με ένα παράξενο τρόπο, κρατώντας τὸ κεφάλι της λίγο λοξά και άνορθώνουσα τὰ πούπουλα εις την ρίζαν τὼν περὶ γων της, σαν να άνεσή-κωνε τὸς ώμου.

Η διάδοσις πὸς ή γοητή έχει κομποδέμα παρέσυρε τὸ Δεστράκ στὸ φρόνο. Αφού όμως ελογαριάσθηκε με την γοητή εκέφθηκε να λογαριάσθῃ και με τή κουρούνα. "Αλλά πὸς να την πιάσει; Άμια ή κουρούνα ειδη τή κυρία της να στραγγιλίζεται, πέταξε ψηλά στα δοκάρια της στεγής. Εΐταν άδύνατο να πιασθῃ. Τὸ μόνο μέσον εΐταν νὰ την τουφεκίση ο Δεστράκ. Αλλά πὸς να βρῃ τουφέκι; Άλλως τε αυτό θά έκανε κρότο.

Την παράτησε λοιπὸν τή κουρούνα. "Ωχ! αδερφέ, τὸ κυριώτερον εΐταν νὰ βρῃ τὸ κομποδέμα και νὰ τὸ βάλῃ στα πόδια. Άρχισε λοιπὸν τὸ ψάξιμο και δέν άργησε να κάμη τή δουλειά του. Σε μιή άκρη τοῦ στρώματος της γοητῆς βρῆκε ένα πράγμα βαρὺ και σκληρό... Πορτοφόλι!.. Ο Δεστράκ τὸ άνοιξε και άκουσε τὸν ώραιὸν ήχον τὼν χρυσῶν νομισμάτων.

Πὼ! Πὼ! Χρυσάφι! Ποτὲ δέν ειχε ιδεῖ τέτοιο πράγμα ο Δεστράκ. «Μπαλώθηκες Δεστράκ!» ψιθύρισε στὸν εαυτὸ του, έχεις τώρα να τρώς και να πίνης σὲ όλη σου τή ζωή». Πόσα να εΐταν άραγε τὰ φλωριά; Άλλά άρ-γότερα τὰ μετρούσε, τώρα έπρεπε να φύγη, γιατί άρχιζε να ξημερώνῃ. Έσβυσε λοιπὸν τὸ κερί και τὸβαλα στα πόδια!

Τὸ πρωτὸ βρῆσκονταν στὸ καλύβι του, πὸς τὸ ειχε κάμη μόνος του. Κατακουρασμένος, έβγαλε από την τσέπη του τὸ μεγάλο πορτοφόλι, επήρε πέντε λίρες για τὰς πρώτας του άνάγκας και εκρυψε τὸ θησαυρὸ άνάμεσα εις δύο πέτρες από κάτω σπὸς τὰ ξηρά κλαριά που ειχε για στρώμα. Μετὰ τούτο έπεσε και εκοιμήθη σαν θεός. Τὸ μεσημέρι, καθώς έξύπνησε, άκουσε έναν ήχο άλλόκοτο από πάνω απ' τὸ κεφάλι του. Κυττάζει και βλέπει θαμπά ένα μαύρο πουλί.

— Μπα! ειπε με τὸ νοῦ του, χελιδόνια ήρθαν να κάνουν φωλιὰ και δὼ μέσα; Κυττάζει όμως καλλίτερα και βγάζει ένα μουγκρητό. Εΐταν ή κουρούνα της γοητῆς! Τι διάβολο έκανε εκεί; Τὸν πήρε από κοντά; Μ' ένα τίναγμα απότομο έπροσπάθησε να την τρομάξῃ και να την διώξῃ. Μά εκείνη εφαινετο ότι δέν ειχε σκοπὸ να τὸ κουνήσῃ από κεῖ, και εκύτταζε να εκκατασταθῃ καλλίτερα. Τότε ο Δε-στράκ επήρε τὸ μπαστοῦνι του και εκτύπησε στὸν τοίχο. Τὸ πουλί έφυγε με λύπη, εφτερούγισε βαρειά γύρω στὸ κα-λύβι και πήγε και κάθισε επάνω σὲ μιή μυλιά που εΐταν εκεί κοντά. Ένόμιζε κανείς πὸς έκανε καρτέρι. Καταθυ-μωμένος ο ζητιάνος την επήρε με τις πέτρες. Άλλ' ή κου-ρούνα έμενε άπαθῆς κάμποση ώρα. Κι' επεῖτα, επειδῃ κάποιος χαλίσι την επέτυχε, έφυγε από τή μυλιά και πήγε σὲ μιή κερασιά. Ο Δεστράκ άρχισε να πετροβολάῃ την κερασιά. Τότε ή κουρούνα ξαναπήγε στὸ καλύβι και κά-θισε στή θύρα.

— Ε! κάτω όσο θέλεις, σαν σ' άρέσει, έμουρμούρισε ο ζητιάνος. Έκουδούνιασε επεῖτα τις πέντε λίρες που ειχε στή τσέπη του και έφυγε να πάῃ στή πόλι.

Τὸ βιαστικότερο που ειχε να κάμη εΐταν να έτοιμάσῃ ένα καλὸ γεῦμα με καφέ και με τσιγάρο,

σαν κύριος. Παρήγγειλε λοιπὸν ένα γεῦμα στὸ μεγάλο ξενοδοχείο και έστρώθηκε μπροστά σ' ένα κάτασπρο τραπέζομάνηλο. «Τάκ! τάκ!» Άκούει εξαφνα από τὸ δίπλανο παράθυρο. Η κουρούνα εκτυπούσε τὸ τζάμι με τὸ ράμφος της.

— Χτύπα όσο θέλεις, γοητή, μάγισσαι μουρμούρισε ο Δεστράκ ά-γοικυριτάζοντας την.

Επειτα σηνώθηκε κι' επήγε να βρῃ καμμιά ώρα φιλενάδα, από κείες που έχουν οί κύριοι. Προηγούμενος πέρασε απ' τὸ καλύβι του. Έξαφνα επάνω στὸ κλειστὸ παραθυρόφυλλο άλλο πάλιν τὰκ-τὰκ άκούστηκε.

— Να σὲ πάῃ ο διάβολος, στρίγγλα! ειπε μόνος του ο Δεστράκ, διακρίνοντας τὸ ράμφος της να χώνεται από τή χαραμάδα.

Όταν εφρευσε ειδη πάλι την κουρούνα να τὸν ακολουθῃ πηδη-κά μέσα στὸ δρόμο. Την άλλη ήμέρη πάλι την ειδη να πετᾷ απ' όπι-σώ του. Παντοῦ τὸν ακολουθούσε. Μόλις επτέτετο για να μιλήσῃ με κανένα στὸ δρόμο, ή κουρούνα εστέτετο κι' αυτή. Μόλις έμπαινε σὲ κανένα σπίτι, ή κουρούνα τὸν επερίμενε στή πόρτα.

— Μωρὸ πρέπει να πάρω ένα τουφέκι χωρίς άλλο, εκέφθη ο Δεστράκ. Θά τή σκοτώσω την άτιμη!..

Κι' επηρεπράγματι, ένα τουφέκι, τὸ εγέμισε κι' έγύρισε στὸ καλύβι του κυττάζοντας από πίσω του από καιρού εις καιρόν. Η κουρούνα εφαινετο δυσπιστούσα. Τὸν παρηκολούθει ακόμη, άλλ' από μακρύτερα. Όταν εφθασαν στὸ μέσον τοῦ δάσους, ο Δεστράκ εκρύφτηκε πίσω από ένα δένδρο και την ειδη να πλημάδῃ πάλι πηδηκά και με τὸ κεφάλι της λοξά. Άμέσως την εσημάδευσε και επυροβόλησε.

Ένα τσιριχτὸ άλλόκοτο, σαν φωνή γοητῆς βραχνιασμένης, διέ-σχισε τὸν αέρα. Διὰ μέσου τοῦ καπνοῦ ο Δεστράκ ειδη τὸ πουλί να πετᾷ ψηλά αφίνοντας κάτι πούπουλα.

— Που είν' ή άδεια σου; έρωτᾷ εξαφνα μιή φωνή τὸ Δεστράκ.

Πὸς κυνηγᾷς χωρίς άδεια;

Ήταν ένας χωροφύλαξ. Ο Δεστράκ δέν χάνει καιρό' πετᾷ τὸ τουφέκι και τὸ βάζει στα πόδια. Ο χωροφύ-λαξ όμως τὸν ειχε, αναρωσίσε, και τὸ βρά-δυ, όταν ο ζητιάνος επέστρωσε στὸ καλύβι του, παρατήρησε δυό τριαντά χωροφύλακων

από τὸ καμνον καρτέρι απ' όπισω από τὰ δένδρα. Έτρομάζε και εκάμε να φύγη. Άλλά τὸν άρπαξαν δυό χέρια από τὸ γιακά, Ένῶ καταματωμένη και με τή μια φτε-ρούγα κρεμασμένη σαν κουρέλι, ή κουρούνα παρουσιάστηκε μπρὸς του.

Τότε τὰ μάτια τοῦ Δεστράκ εγέμισαν από τρομάρα. Δέν εκύτταζε πλέον τὸς χωροφύ-λακας' μόνον ή κουρούνα τραβούσε τα βλέμ-ματά του. Άχ! τή στρίγγλα! Που πήγαινε; Τι ήθελε να κάμη μέσα στὸ καλύβι του; Αυτή με πολὺ κόπο χάνουσα και μιή σταγόνα αἱ-ματος εις κάθε πηδήμα, διηυθύνθη πρὸς τὰ κλαριά τοῦ στρώματος τοῦ ζητιάνου, τὰ παραμείρησε με τὸ ράμφος της, επιασε τὸ πορτο-φόλι και τὸ άνοιξε εμπρὸς στοῦς χωροφύλακας, όπως εκάμε άλλοτε στα πανηγύρια και εθαύμαζε ο κόσμος.

Οί χωροφύλακες έννόησαν τί ειχε συμβεῖ. Ο Δεστράκ άνεγνω-ρίσθη ὡς ένοχος, χωρίς ελαφρυντικὰς περιπτώσεις, της δολοφονίας της γοητῆς και κατεδικάσθη εις θάνατον από τὸ κακούργοδικεῖον τοῦ Πῶ.

Επάνω εις τὸ τραπέζι τὼν πειστηρίων τὸ άκροατήριω της δικῆς παρατήρησε με μεγάλη του άπορία, κοντὰ εις τὸ πέτσινο πορτοφόλι κι' ένα μαύρο πουλί: «Τὸν πρώτο μάτυρα της κατη-γορίας», ὡς ειπεν ο εισαγγελεύς...

ANEMONES

Ο Μένανδρος ειπε: — Θεώρει τὸν βίον ὡς ταξείδιον και τὸν κόσμον τούτον ὡς πανήγυριν, ἐν τῇ ὁποίᾳ συμψύρονται ἀναμιξ λαός, άγορά, κλέπται, παλγνια και διασκεδάσεις.

Τὰ ζωα και τὰ φυτὰ αγωνίζονται διὰ τὴν ζωὴν. Οί άνθρωποι ά-γωνίζονται διὰ τὸ άλληλοφάγωμα.

Ποτὲ δέν υπήρξε οὔτε κακὸς πόλεμος, οὔτε καλὴ εἰρήνη.

Οί πολιτικοί δυό πράγματα ειξεύρουν: να κριτοῦν τὴν θεσιν των και να μὴ κρατοῦν τὸν λόγον των.

Άνανδρος πράξις εἶναι τούβορξείν ἐκ τοῦ ἀσφαλούς, ὡς οί δε-λοφόνοι, δι' ἀνωτύμων ἐπιστολῶν.

Επίσης ἀνανδρία εἶναι σιωπὴ τηρουμένη δι' ἰδίου πταίσματα πρὸς ἀποφυγὴν της εὐθύνης και ένοχκοίησιν άλλου ἀθώου.

